ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 247/2015

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

(Τμήμα Δ΄)

Συνεδρίαση της 3ης Νοεμβρίου 2015

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Χρυσαφούλα Αυγερινού, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Στέφανος Δέτσης, Αικατερίνη Γρηγορίου, Γαρυφαλλιά Σκιάνη, Δήμητρα Κεφάλα, Ευστράτιος Συνοίκης, Παναγιώτης Παππάς, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Ευστράτιος Ηλιαδέλης, Πάρεδρος ΝΣΚ.

Αριθμός Ερωτήματος :Το υπ΄ αριθμ. πρωτ. 1016/116/80-β /27.8.2015 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών & Διοικητικής Ανασυγκρότησης/Αρχηγείο Ελληνικής Αστυνομίας/Δνση Οργάνωσης & Νομικής Υποστήριξης.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται, αν το κατ' άρθρο 23 παρ. 4 του π.δ. 120/2008 «Πειθαρχικό Δίκαιο Αστυνομικού Προσωπικού» δικαίωμα πληροφόρησης του καταγγέλλοντος για το αποτέλεσμα της καταγγελίας του, περιλαμβάνει και το δικαίωμα χορήγησης αντιγράφου του πορίσματος της διενεργηθείσας διοικητικής εξέτασης, είτε προκαταρκτικής, είτε ένορκης, ώστε με μόνη την επίκληση του άρθρου 5 παρ. 2 περ. β΄ του ν. 2472/1997 και ανεξαρτήτως των λοιπών προϋποθέσεων των ν. 2472/1997 και 2690/1999, η αστυνομική αρχή να είναι υποχρεωμένη να χορηγήσει στον καταγγέλλοντα κατόπιν αιτήσεώς του αντίγραφο του πορίσματος.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Ι. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Α. Με το έγγραφο ερώτημα εκτίθενται, μεταξύ άλλων, τα εξής : *«1. Ο ιδιώτης Β. Ν., με αφορμή περιστατικό που έλαβε χώρα την 11-9-2013 στο Αστυνομικό Τμήμα Μενεμένης Θεσσαλονίκης, απέστειλε δύο επιστολές – καταγγελίες, μία στη Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Θεσσαλονίκης (ΓΑΔΘ) και μία στη Διεύθυνση Ασφαλείας Θεσσαλονίκης, συνεπεία των οποίων διατάχθηκε την 24-2-2014 από τη ΓΑΔΘ η διενέργεια προκαταρκτικής διοικητικής εξέτασης (ΠΔΕ), σύμφωνα με τα άρθρα 21-24 του π.δ. 120/2008 «Πειθαρχικό Δίκαιο Αστυνομικού Προσωπικού», προς διερεύνηση τυχόν πειθαρχικών ευθυνών των εμπλεκόμενων αστυνομικών. Από τη διενεργηθείσα διοικητική εξέταση δεν στοιχειοθετήθηκε η τέλεση πειθαρχικών παραπτωμάτων από αστυνομικούς και η υπόθεση τέθηκε στο αρχείο την 7-7-2014 με απόφαση του Γενικού Αστυνομικού Διευθυντή Θεσσαλονίκης.2. Ο ιδιώτης ενημερώθηκε για το αποτέλεσμα της διοικητικής εξέτασης, κατ' άρθρο 23 παρ. 4 του π.δ. 120/2008, με το υπ' αριθ. 9009/20/205-ιγ΄ από 9-7-2014 έγγραφο της ΓΑΔΘ. Ακολούθως, με την από 5-8-2014 επιστολή του προς τη ΓΑΔΘ, ζήτησε διαζευκτικώς είτε την πρόσβαση στο σύνολο των καταθέσεων των αστυνομικών, οι οποίες ελήφθησαν στο πλαίσιο της διενεργηθείσας ΠΔΕ είτε τη χορήγηση αντιγράφων αυτών. Η ΓΑΔΘ, με το υπ' αριθ. 9009/20/205-ιε΄ από 15-9-2014 έγγραφό της, γνωστοποίησε στον καταγγέλλοντα ότι η ικανοποίηση του αιτήματός του δεν ήταν νομικώς δυνατή. 3. Ο προαναφερόμενος ιδιώτης υπέβαλε αναφορά στον Συνήγορο του Πολίτη, ο οποίος, με έγγραφό του, ζήτησε διευκρινίσεις επί της υπόθεσης από τη ΓΑΔΘ. Η τελευταία, ανταποκρινόμενη στο αίτημα της ανεξάρτητης αρχής, απέστειλε το ανωτέρω σχετικό (έγγραφο) από το οποίο προκύπτει ότι αυτή αποφάσισε την απόρριψη του αιτήματος του ιδιώτη επειδή αφενός μεν δεν συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις του ν. 2472/1997 αφετέρου δε έκανε δεκτό ότι το δικαίωμα πληροφόρησης του άρθρου 23 παρ. 4 του π.δ. 120/2008 δεν περιλαμβάνει και το δικαίωμα χορήγησης αντιγράφων των εγγράφων της ΠΔΕ.4. Ο Συνήγορος του Πολίτη απέστειλε στη Διεύθυνσή μας, αλλά και στις Διευθύνσεις Εσωτερικών Λειτουργιών και Αστυνομικού Προσωπικού του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας, το ανωτέρω σχετικό (έγγραφο), στο οποίο διατυπώνεται η άποψη ότι,*

ενόψει των διατάξεων του άρθρου 23 παρ. 4 του π.δ. 120/2008, οι αστυνομικές αρχές έχουν υποχρέωση χορήγησης (κατ' ελάχιστον) του πορίσματος της διενεργηθείσας διοικητικής έρευνας στον καταγγέλλοντα, άποψη η οποία ερείδεται κυρίως στην ανωτέρω , την οποία ο Συνήγορος του Πολίτη μνημονεύει στην παρατεθείσα επιχειρηματολογία του. Περαιτέρω, ..., η Διεύθυνση Αστυνομικού Προσωπικού απηύθυνε ερώτημα στη Διεύθυνσή μας..... αναφορικά με το κατά πόσο το δικαίωμα πληροφόρησης του άρθρου 23 παρ. 4 του π.δ. 120/2008 περιλαμβάνει και το δικαίωμα πρόσβασης στο πόρισμα της διοικητικής εξέτασης, διατυπώνοντας παράλληλα την άποψη ότι η πρόσβαση στο πόρισμα δεν απορρέει από το κατ' άρθρο 23 παρ. 4 του π.δ. 120/2008 δικαίωμα πληροφόρησης, αλλά θα πρέπει να εξετάζεται κάθε φορά βάσει των διατάξεων των ν. 2472/1997 και 2690/1999. 5. Σημειώνεται, τέλος, ότι με αφορμή την έκδοση της υπ' αριθ. 57/2009 απόφασης της ΑΠΔΠΧ, η Διεύθυνση Αστυνομικού Προσωπικού είχε ήδη ζητήσει από την τελευταία, ..., διευκρινίσεις σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής της απόφασης αυτής. Στο συγκεκριμένο έγγραφο διατυπώνει την ίδια ως άνω άποψη, ότι δηλαδή το δικαίωμα πληροφόρησης του άρθρου 23 παρ. 4 του π.δ. 120/2008 δεν περιλαμβάνει και το δικαίωμα πρόσβασης στο πόρισμα της διενεργηθείσας διοικητικής εξέτασης (ΠΔΕ ή ΕΔΕ)....., η ΑΠΔΠΧ δεν έχει απαντήσει μέχρι σήμερα στο έγγραφο της Διεύθυνσης Αστυνομικού Προσωπικού.»

Β. Η ανωτέρω Ανεξάρτητη Αρχή με την 57/2009 απόφασή της ερμηνεύοντας την ομοίου περιεχομένου προϊσχύσασα διάταξη του άρθρου 24 παρ.4 του π.δ. 22/1996 δέχθηκε μεταξύ άλλων τα εξής :«...*2. Οι πειθαρχικές διώξεις και κυρώσεις δεν αποτελούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, όπως προκύπτει από την αποκλειστική απαρίθμηση του άρθρου 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997. Η χορήγηση, συνεπώς, αντιγράφων από φάκελο διενεργηθείσας Προφορικής Διοικητικής Εξέτασης βάσει του άρθρου 26 του ισχύοντος κατά τον κρίσιμο χρόνο ΠΔ 22/1996 (Πειθαρχικό Δίκαιο Αστυνομικού Προσωπικού), αποτελεί επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, η οποία επιτρέπεται και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων, εφόσον συντρέχει κάποια από τις προαναφερθείσες εξαιρετικές βάσεις νομιμότητας της επεξεργασίας του άρθρου 5 παρ. 2 του Ν. 2472/1997.3. Η διάταξη του άρθρου 24 παρ. 4 του ΠΔ 22/1996, η οποία ρυθμίζει ειδικά το δικαίωμα ενημέρωσης όσων*

καταγγέλλουν πειθαρχικά παραπτώματα αστυνομικών, ορίζει τα εξής: «Όποιος υποβάλλει καταγγελία εναντίον αστυνομικού, που δικαιολογεί σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις ενέργεια προκαταρκτικής έρευνας ή προφορικής ή ένορκης διοικητικής εξέτασης, δικαιούται υστέρα από αίτημα του να πληροφορείται για το αποτέλεσμα αυτών». Ως αποτέλεσμα της προκαταρκτικής έρευνας ή προφορικής ή ένορκης διοικητικής εξέτασης, που διενεργήθηκε, νοείται το πόρισμα που συντάσσεται για την ολοκλήρωση των διοικητικών εξετάσεων. Από το συνδυασμό της παραπάνω διάταξης με τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997 προκύπτει ότι η χορήγηση αντιγράφου του πορίσματος της διοικητικής εξέτασης στον καταγγέλλοντα πειθαρχικό παράπτωμα αστυνομικού συνιστά νόμιμη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, ακόμα και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων.4. Περαιτέρω, όμως, η χορήγηση αντιγράφων των συνοδευόντων το πόρισμα στοιχείων, που περιέχονται στη δικογραφία της διοικητικής εξέτασης, επιτρέπεται μόνο εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ. 2 στοιχ. ε' του Ν. 2472/1997, όταν, δηλαδή, το έννομο συμφέρον του αιτούντος τρίτου υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα και ταυτόχρονα δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες του τελευταίου. Τέτοια περίπτωση συντρέχει, ιδίως, όταν η χορήγηση προσωπικών δεδομένων είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου (βλ. στοιχ. γ' του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997 για τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, το οποίο ισχύει κατά μείζονα λόγο και στα απλά προσωπικά δεδομένα). Ο τρίτος, με την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. θ' του Ν. 2472/1997, στην αίτησή του προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας πρέπει να επικαλείται αλλά και να αποδεικνύει ότι τα συγκεκριμένα στοιχεία που ζητά είναι απολύτως αναγκαία και πρόσφορα για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματός του ενώπιον δικαστηρίου, και δη ενόψει συγκεκριμένης εκκρεμούς δίκης, ώστε εκ του σκοπού να οριοθετηθεί η έκταση των αναγκαίων και πρόσφορων για το σκοπό αυτό στοιχείων που επιτρέπεται να του χορηγηθούν κατά τα άρθρα 5 παρ. 2 στοιχ. ε' και 4 παρ. 1 στοιχ. β' του Ν. 2472/1997. Εξάλλου, η αναγκαιότητα υφίσταται μόνο όταν ο επιδιωκόμενος σκοπός της προάσπισης των δικαιωμάτων του αιτούντος ενώπιον

δικαστηρίου δεν μπορεί να επιτευχθεί με άλλα ηπιότερα μέσα (πρβλ. 8/2005 και 9/2005 Αποφάσεις της ΑΠΔΠΧ...»

Γ. Τέλος, κατά την άποψη της ερωτώσας Υπηρεσίας , το δικαίωμα χορήγησης του πορίσματος της διοικητικής εξέτασης, δεν απορρέει από το κατ' άρθρο 23 παρ. 4 του π.δ. 120/2008 δικαίωμα πληροφόρησης του αποτελέσματος της καταγγελίας και τυχόν σχετικό αίτημα του ενδιαφερομένου θα κρίνεται κάθε φορά in concreto βάσει των διατάξεων των νόμων 2472/1997 και *2690/1999.*

ΙΙ. ΚΡΙΣΙΜΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Α. Στο ισχύον Σύνταγμα 1975/1986/2001 ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

Άρθρο 5Α «1. Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όπως ο νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας καταπολέμησης του εγκλήματος και προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων. 2. Καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά, καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσης τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους, τηρουμένων πάντοτε των εγγυήσεων των άρθρων 9, 9α και 19». ,

Άρθρο 9 «....2 Η ιδιωτική και οικογενειακή ζωή του ατόμου είναι απαραβίαστη».

Άρθρο 9Α «Καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικό μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως ο νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή που συγκροτείται και λειτουργεί όπως ο νόμος ορίζει».

Άρθρο 10.«1. Καθένας ή πολλοί μαζί έχουν το δικαίωμα τηρώντας τους νόμους του Κράτους, να αναφέρονται εγγράφως στις αρχές, οι οποίες είναι υποχρεωμένες να ενεργούν σύντομα κατά τις κείμενες διατάξεις και να απαντούν αιτιολογημένα σε εκείνον, που υπέβαλε την αναφορά, σύμφωνα με το νόμο...2...3. Η αρμόδια υπηρεσία ή αρχή υποχρεούται να απαντά στα αιτήματα για παροχή πληροφοριών και χορήγηση εγγράφων, ιδίως πιστοποιητικών, δικαιολογητικών και βεβαιώσεων μέσα σε ορισμένη προθεσμία, όχι μεγαλύτερη των 60 ημερών, όπως νόμος ορίζει. Σε περίπτωση παρόδου άπρακτης της προθεσμίας αυτής ή παράνομης

άρνησης, πέραν των άλλων τυχόν κυρώσεων και έννομων συνεπειών, καταβάλλεται και ειδική χρηματική ικανοποίηση στον αιτούντα, όπως νόμος ορίζει».

Β. Στο π.δ. 28/2015 *(ΦΕΚ Α 34) « Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία ορίζονται μεταξύ άλλων τα εξής:*

Άρθρο πρώτο «Κωδικοποιούνται σε ενιαίο κείμενο οι διατάξεις:..... ΚΩΔΙΚΑΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Άρθρο 1

Πρόσβαση σε έγγραφα

(Άρθρο 5 ν. 2690/1999, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 8 παρ. 2 ν. 2880/2001 και 11 παρ. 2 ν. 3230/2004)

«1. Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις. 2. Όποιος έχει ειδικό έννομο συμφέρον δικαιούται, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των ιδιωτικών εγγράφων που φυλάσσονται στις δημόσιες υπηρεσίες και είναι σχετικά με υπόθεσή του η οποία εκκρεμεί σε αυτές ή έχει διεκπεραιωθεί από αυτές. 3. Το κατά τις προηγούμενες παραγράφους δικαίωμα δεν υφίσταται στις περιπτώσεις που το έγγραφο αφορά την ιδιωτική ή οικογενειακή ζωή τρίτου, ή αν παραβλάπτεται απόρρητο το οποίο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις. Η αρμόδια διοικητική αρχή μπορεί να αρνηθεί την ικανοποίηση του δικαιώματος τούτου αν το έγγραφο αναφέρεται στις συζητήσεις του Υπουργικού Συμβουλίου, ή αν η ικανοποίηση του δικαιώματος αυτού είναι δυνατόν να δυσχεράνει ουσιωδώς την έρευνα δικαστικών, διοικητικών, αστυνομικών ή στρατιωτικών αρχών σχετικώς με την τέλεση εγκλήματος ή διοικητικής παράβασης. 4. Το δικαίωμα των παραγράφων 1 και 2 ασκείται : α) με μελέτη του εγγράφου στο κατάστημα της υπηρεσίας ή β) με χορήγηση αντιγράφου, εκτός αν η αναπαραγωγή

τούτου μπορεί να βλάψει το πρωτότυπο. Η σχετική δαπάνη αναπαραγωγής βαρύνει τον αιτούντα, εκτός αν ο νόμος ορίζει διαφορετικά. Αν πρόκειται για πληροφορίες ιατρικού χαρακτήρα, αυτές γνωστοποιούνται στον αιτούντα με τη βοήθεια γιατρού, ο οποίος ορίζεται για τον σκοπό αυτόν. 5. Η άσκηση του κατά τις παραγράφους 1 και 2 δικαιώματος γίνεται με την επιφύλαξη της ύπαρξης τυχόν δικαιωμάτων πνευματικής ή βιομηχανικής ιδιοκτησίας. 6. Η χρονική προθεσμία για τη χορήγηση εγγράφων κατά τις παραγράφους 1 και 2 ή την αιτιολογημένη απόρριψη της σχετικής αίτησης του πολίτη είναι είκοσι ημέρες....»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ'

ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Άρθρο 21

Ορισμοί

(Άρθρο 2 ν. 2472/1997, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 79 ν. 4139/2013 και 18 παρ. 2 ν. 3471/2006 και συμπληρώθηκε με το άρθρο 8 παρ. 2 ν.4205/2013)

« Για τους σκοπούς του παρόντος Κεφαλαίου νοούνται ως: α) "Δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα", κάθε πληροφορία που αναφέρεται στο υποκείμενο των δεδομένων. Δεν λογίζονται ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα στατιστικής φύσεως συγκεντρωτικά στοιχεία, από τα οποία δεν μπορούν να προσδιορισθούν τα υποκείμενα των δεδομένων. β) «Ευαίσθητα δεδομένα», τα δεδομένα που αφορούν στη φυλετική ή εθνική προέλευση, στα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, στη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, στην υγεία, στην κοινωνική πρόνοια και στην ερωτική ζωή, στα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες, καθώς και στη συμμετοχή σε συναφείς με τα ανωτέρω ενώσεις προσώπων.....»

Άρθρο 24

Προϋποθέσεις επεξεργασίας

(Άρθρο 5 ν. 2472/1997)

«1. Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτρέπεται μόνον όταν το υποκείμενο των δεδομένων έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. 2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η επεξεργασία και χωρίς τη συγκατάθεση, όταν: α) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση σύμβασης, στην οποία συμβαλλόμενο μέρος είναι

υποκείμενο δεδομένων ή για τη λήψη μέτρων κατόπιν αιτήσεως του υποκειμένου κατά το προσυμβατικό στάδιο. β) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρεώσεως του υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από τον νόμο. γ) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου, εάν αυτό τελεί σε φυσική ή νομική αδυναμία να δώσει τη συγκατάθεσή του. δ) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια αρχή ή έχει ανατεθεί από αυτή είτε στον υπεύθυνο επεξεργασίας είτε σε τρίτο, στον οποίο γνωστοποιούνται τα δεδομένα. ε) Η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών. 3. Η Αρχή μπορεί να εκδίδει ειδικούς κανόνες επεξεργασίας για τις πλέον συνήθεις κατηγορίες επεξεργασιών και αρχείων, οι οποίες προφανώς δεν θίγουν τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα. Οι κατηγορίες αυτές προσδιορίζονται με κανονισμούς που καταρτίζει η Αρχή και κυρώνονται με προεδρικά διατάγματα, τα οποία εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Δικαιοσύνης».

Άρθρο 25

Επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων

(Άρθρο 7 ν. 2472/1997, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 22 παρ. 1 και 2 ν. 3471/2006, 34 παρ. 1 και 2 ν. 2915/2001 και 26 παρ. 4 ν. 3156/2003)

«1. Απαγορεύεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων. 2. Κατ' εξαίρεση επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις: α) Το υποκείμενο έδωσε τη γραπτή συγκατάθεσή του, εκτός εάν η συγκατάθεση έχει αποσπασθεί με τρόπο που αντίκειται στον νόμο ή τα χρηστά ήθη ή νόμος ορίζει ότι η συγκατάθεση δεν αίρει την απαγόρευση. β) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για τη

διάφυλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου ή προβλεπομένου από τον νόμο συμφέροντος τρίτου, εάν το υποκείμενο τελεί σε φυσική ή νομική αδυναμία να δώσει τη συγκατάθεσή του. γ) Η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου. δ) Η επεξεργασία αφορά θέματα υγείας και εκτελείται από πρόσωπο που ασχολείται κατ' επάγγελμα με την παροχή υπηρεσιών υγείας και υπόκειται σε καθήκον εχεμύθειας ή σε συναφείς κώδικες δεοντολογίας, υπό τον όρο ότι η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την ιατρική πρόληψη, διάγνωση, περίθαλψη ή τη διαχείριση υπηρεσιών υγείας. ε) Η επεξεργασία εκτελείται από Δημόσια Αρχή και είναι αναγκαία είτε αα) για λόγους εθνικής ασφάλειας είτε ββ) για την εξυπηρέτηση των αναγκών εγκληματολογικής ή σωφρονιστικής πολιτικής και αφορά τη διακρίβωση εγκλημάτων, ποινικές καταδίκες ή μέτρα ασφαλείας είτε γγ) για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας, είτε δδ) για την άσκηση δημόσιου φορολογικού ελέγχου ή δημόσιου ελέγχου κοινωνικών παροχών. στ) Η επεξεργασία πραγματοποιείται για ερευνητικούς και επιστημονικούς αποκλειστικά σκοπούς και υπό τον όρο ότι τηρείται η ανωνυμία και λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων στα οποία αναφέρονται. ζ) Η επεξεργασία αφορά δεδομένα δημοσίων προσώπων, εφόσον αυτά συνδέονται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων, και πραγματοποιείται αποκλειστικά για την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος. Η άδεια της αρχής χορηγείται μόνο εφόσον η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την εξασφάλιση του δικαιώματος πληροφόρησης επί θεμάτων δημοσίου ενδιαφέροντος καθώς και στο πλαίσιο καλλιτεχνικής έκφρασης και εφόσον δεν παραβιάζεται καθοιονδήποτε τρόπο το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. 3. Η Αρχή χορηγεί άδεια συλλογής και επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων, καθώς και άδεια ιδρύσεως και λειτουργίας σχετικού αρχείου, ύστερα από αίτηση του υπεύθυνου επεξεργασίας. Εφόσον η Αρχή διαπιστώσει ότι πραγματοποιείται επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, η γνωστοποίηση αρχείου, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν.2472/1997, επέχει θέση αιτήσεως για τη χορήγηση άδειας. Η Αρχή μπορεί να επιβάλλει όρους και προϋποθέσεις για την αποτελεσματικότερη προστασία του

δικαιώματος ιδιωτικής ζωής των υποκειμένων ή τρίτων. 4. Η άδεια εκδίδεται για ορισμένο χρόνο, ανάλογα με τον σκοπό της επεξεργασίας. Μπορεί να ανανεωθεί ύστερα από αίτηση του υπεύθυνου επεξεργασίας. 5. Η άδεια περιέχει απαραιτήτως: α) Το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία ή τον τίτλο, καθώς και τη διεύθυνση του υπευθύνου επεξεργασίας και του τυχόν εκπροσώπου του. β) Τη διεύθυνση όπου είναι εγκατεστημένο το αρχείο. γ) Το είδος των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που επιτρέπεται να περιληφθούν στο αρχείο. δ) Το χρονικό διάστημα για το οποίο χορηγείται η άδεια.ε) Τους τυχόν όρους και προϋποθέσεις που έχει επιβάλει η Αρχή για την ίδρυση και λειτουργία του αρχείου. στ) Την υποχρέωση γνωστοποίησής του ή των αποδεκτών ευθύς ως εξατομικευθούν. 6. Αντίγραφο της άδειας καταχωρίζεται στο Μητρώο Αδειών που διατηρεί η Αρχή. 7. Κάθε μεταβολή των στοιχείων που αναφέρονται στην παράγραφο 5 γνωστοποιείται χωρίς καθυστέρηση στην Αρχή. Κάθε άλλη μεταβολή, πλην της διεύθυνσης του υπευθύνου ή του εκπροσώπου του, συνεπάγεται την έκδοση νέας άδειας, εφόσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις».

Άρθρο 27

Δικαίωμα ενημέρωσης

(Άρθρο 11 ν. 2472/1997, όπως τροποποιήθηκε με τα άρθρα 34 παρ. 4 ν.2915/2001 και 39 παρ. 8 ν. 4024/2011)

«1. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει, κατά το στάδιο της συλλογής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, να ενημερώνει με τρόπο πρόσφορο και σαφή το υποκείμενο για τα εξής τουλάχιστον στοιχεία: α) την ταυτότητά του και την ταυτότητα του τυχόν εκπροσώπου του, β) τον σκοπό της επεξεργασίας, γ) τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων, δ) την ύπαρξη του δικαιώματος πρόσβασης.2. Εάν για τη συλλογή των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ο υπεύθυνος επεξεργασίας ζητεί τη συνδρομή του υποκειμένου, οφείλει να το ενημερώνει ειδικώς και εγγράφως για τα στοιχεία της παραγράφου 1, καθώς και για τα δικαιώματά του, σύμφωνα με το παρόν Κεφάλαιο. Με την αυτή ενημέρωση ο υπεύθυνος επεξεργασίας γνωστοποιεί στο υποκείμενο αν υποχρεούται ή όχι να παράσχει τη συνδρομή του, με βάση ποιες διατάξεις, καθώς και για τις τυχόν συνέπειες της άρνησής του.3. Αν τα δεδομένα ανακοινώνονται σε

τρίτους, το υποκείμενο ενημερώνεται για την ανακοίνωση πριν από αυτούς. 4. Με απόφαση της Αρχής μπορεί να αρθεί εν όλω ή εν μέρει η υποχρέωση ενημέρωσης σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 3, εφόσον η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα γίνεται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων. Σε επείγουσες περιπτώσεις η άρση της υποχρέωσης ενημέρωσης μπορεί να γίνει με προσωρινή, άμεσα εκτελεστή, απόφαση του Προέδρου, ο οποίος πρέπει να συγκαλέσει το συντομότερο την Αρχή για την έκδοση οριστικής απόφασης επί του θέματος.5. Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων εκ των άρθρων 28 και 29, η υποχρέωση ενημέρωσης δεν υφίσταται όταν η συλλογή γίνεται αποκλειστικά για δημοσιογραφικούς σκοπούς και αφορά δημόσια πρόσωπα. 6. Ειδικά, όταν πρόκειται για αρχεία που τελούν υπό την επεξεργασία του Υπουργείου Οικονομικών ή του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και αφορούν τη μη εκπλήρωση υποχρεώσεων σε σχέση με φόρους, τέλη, δασμούς και ασφαλιστικές εισφορές, εφόσον το αρχείο πρόκειται να δημοσιοποιηθεί για λόγους δημόσιου συμφέροντος και σε αυτό περιέχονται δεδομένα για περισσότερα από χίλια φυσικά πρόσωπα, η ενημέρωση των υποκειμένων των δεδομένων, κατά την παράγραφο 3, μπορεί να γίνεται με δημόσιες ανακοινώσεις κοινής λήψης δια των μέσων μαζικής ενημέρωσης και του διαδικτύου στις οποίες καλούνται τα υποκείμενα των δεδομένων να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους εντός προθεσμίας, η οποία τάσσεται με την πρόσκληση και η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των οκτώ ημερών από τη δημόσια ανακοίνωση».

Άρθρο 29

Δικαίωμα αντίρρησης

(Άρθρο 13 ν. 2472/1977)

« 1. Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να προβάλλει οποτεδήποτε αντιρρήσεις για την επεξεργασία δεδομένων που το αφορούν. Οι αντιρρήσεις απευθύνονται εγγράφως στον υπεύθυνο επεξεργασίας και πρέπει να περιέχουν αίτημα για συγκεκριμένη ενέργεια, όπως διόρθωση, προσωρινή μη χρησιμοποίηση, δέσμευση, μη διαβίβαση ή διαγραφή. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει την υποχρέωση να απαντήσει εγγράφως επί των αντιρρήσεων μέσα σε αποκλειστική

προθεσμία δεκαπέντε ημερών. Στην απάντησή του οφείλει να ενημερώσει το υποκείμενο για τις ενέργειες στις οποίες προέβη ή, ενδεχομένως, για τους λόγους που δεν ικανοποίησε το αίτημα. Η απάντηση σε περίπτωση απόρριψης των αντιρρήσεων πρέπει να κοινοποιείται και στην Αρχή. 2. Εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν απαντήσει εμπροθέσμως ή η απάντησή του δεν είναι ικανοποιητική, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να προσφύγει στην Αρχή και να ζητήσει την εξέταση των αντιρρήσεών του.....»

Στην από 17.6.1996 αιτιολογική έκθεση του νόμου 2472/1997 και ειδικά για τα άρθρα 5,7,11,13, όπως αυτά κωδικοποιήθηκαν αντιστοίχως με τα άρθρα 24,25,27 και 29 του ως άνω π.δ.28/2015, αναφέρονται, μεταξύ άλλων τα εξής *: « Το κεφάλαιο Β' (άρθρα 2-9) θέτει τις προϋποθέσεις της θεμιτής και νόμιμης επεξεργασίας, χωρίς να διακρίνει τα δημόσια από τα ιδιωτικά αρχεία. Η ενιαία αυτή ρύθμιση κάθε είδους συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, οποιοσδήποτε και αν την πραγματοποιεί, λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι στις σύγχρονες κοινωνίες η ηλεκτρονική επεξεργασία διεξάγεται με διαρκώς εντεινόμενους ρυθμούς από ιδιωτικές επιχειρήσεις για εμπορικούς και διαφημιστικούς σκοπούς και στηρίζεται στην πεποίθηση ότι στα αυτά κατ' αρχήν ζητήματα αρμόζουν ενιαίες λύσεις. Δεν είναι συνεπώς μόνο το κράτος και οι υπηρεσίες του, όπως παλαιότερα, που τηρούν αρχεία με προσωπικά δεδομένα, αλλά και οι ιδιώτες, για ένα διαρκώς διευρυνόμενο φάσμα σκοπών. Το άρθρο 3 θέτει τις εναλλακτικές - και όχι σωρευτικές- προϋποθέσεις της νομιμότητας κάθε είδους επεξεργασίας: συγκατάθεση του υποκειμένου, εκτέλεση σύμβασης, εκπλήρωση υποχρέωσης εκ του νόμου, διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου, εκτέλεση έργου για την εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος ή ικανοποίηση του εννόμου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή οι τρίτοι.*

Με το άρθρο 4, εισάγεται ως γενικός κανόνας η γνωστοποίηση στην Αρχή κάθε επεξεργασίας ή αρχείου. Αντίθετα, σύμφωνα με το άρθρο 5, άδεια της Αρχής απαιτείται μόνο για ορισμένες από τις επεξεργασίες ή ορισμένα από τα αρχεία με ευαίσθητα δεδομένα. Με τη ρύθμιση αυτή, ο Έλληνας νομοθέτης απομακρύνεται συνειδητά από το σύστημα παροχής άδειας για κάθε αρχείο, έτσι ώστε ο νόμος να

μπορεί να λειτουργήσει χωρίς υπέρμετρη γραφειοκρατική επιβάρυνση και, κατά τούτο, να αποδειχθεί εφαρμόσιμος και αποτελεσματικός.Με το καθιερούμενο σύστημα, η Αρχή θα διαθέτει τα βασικά χαρακτηριστικά κάθε επεξεργασίας και κάθε αρχείου, έχοντας έτσι τη δυνατότητα να ασκήσει τον ελεγκτικό ρόλο της, μόνο οσάκις εντοπίζει κινδύνους παραβάσεων.Το κρίσιμο άρθρο 5 επιβάλλει την άδεια της Αρχής, για μια σειρά από επεξεργασίες ή αρχεία ευαίσθητων δεδομένων.Στο άρθρο 6 ρυθμίζεται η συλλογή και καταχώριση, διατήρηση και διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτους κατά τρόπο που εγγυάται την τήρηση των επιταγών του Συντάγματος και των νόμων και ιδίως το σεβασμό και την προστασία της αξίας του ανθρώπου και της ιδιωτικής ζωής.

Το άρθρο 7 αναφέρεται στο κρίσιμο ζήτημα της διασύνδεσης δεδομένων: καθιερώνει, κατ' αρχάς, σύστημα γνωστοποίησης για κάθε διασύνδεση και σύστημα προηγούμενης άδειας της Αρχής εάν ένα τουλάχιστον από τα αρχεία ή τις επεξεργασίες που πρόκειται να διασυνδεθούν περιέχει ευαίσθητα δεδομένα ή εάν, για την πραγματοποίηση της διασύνδεσης, πρόκειται να γίνει χρήση ίδιου κωδικού αριθμού.

Το κεφάλαιο Γ' (άρθρο 10) αναφέρεται στα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων και θεσπίζει υπέρ αυτού σημαντικές εγγυήσεις για την προάσπισή τους. Και τούτο όχι μόνο χάριν του συμφέροντος του κάθε θιγομένου, αλλά προκειμένου να εξασφαλίζεται η διαφάνεια και το σύννομο της επεξεργασίας που πραγματοποιείται. Δεν πρόκειται, συνεπώς, μόνο για καθιέρωση δικαιωμάτων, αλλά και για εισαγωγή αντίστοιχων θεσμικών εγγυήσεων. Σημειώνεται ότι, υπό τις ειδικότερες προϋποθέσεις του άρθρου αυτού, τα δικαιώματα του υποκειμένου είναι δυνατόν να περιορίζονται στις εξαιρετικές περιπτώσεις που η επεξεργασία γίνεται για λόγους εθνικής ασφάλειας ή για τη διακρίβωση ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων (πρβλ. άρθρο 19 του ισχύοντος Συντάγματος).

Στο ίδιο άρθρο καθιερώνεται και το δικαίωμα ενημέρωσης του υποκειμένου για τα βασικά στοιχεία της επεξεργασίας. Το δικαίωμα ενημέρωσης προστατεύεται αυτοτελώς. Είναι όμως και προϋπόθεση για την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης, που καθιερώνει το άρθρο 10.

Η παράγραφος 4 του άρθρου αυτού καθιερώνει το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων. Στη δε παράγραφο 6 τίθεται προθεσμία για την ικανοποίησή του δικαιώματος αυτού, αναγνωρίζοντας, ταυτόχρονα, σε περίπτωση μη ικανοποίησης, δικαίωμα του υποκειμένου να προσφεύγει στην Αρχή.

Στην παράγραφο 11 του ίδιου άρθρου ρυθμίζεται το δικαίωμα αντίρρησης, μέσω του οποίου το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί να ζητήσει τη διόρθωση, συμπλήρωση, διευκρίνιση ή ακόμη και τη διαγραφή στοιχείων που το αφορούν. Σε κάθε περίπτωση, η Αρχή παρεμβαίνει σε περίπτωση μη ικανοποίησης του δικαιώματος. Τέλος, στο ίδιο άρθρο καθιερώνεται αυτοτελές δικαίωμα δικαστικής προστασίας του υποκειμένου, ενώπιον του αρμόδιου κάθε φορά δικαστηρίου, σε περίπτωση που αποφάσεις που το αφορούν στηρίζονται σε αξιολόγηση πτυχών της προσωπικότητάς του και λαμβάνονται αποκλειστικά με αυτοματοποιημένη επεξεργασία στοιχείων, καθώς και η υποχρέωση της αρχής που εξέδωσε την πράξη ή του ιδιώτη που έλαβε τη σχετική απόφαση, να επανεξετάσει την υπόθεση και να εκδώσει νέα πράξη ή απόφαση, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία 2 μηνών από την επίδοση της δικαστικής απόφασης»

Γ. Στις διατάξεις των άρθρων 23,29,31,32 και 54 του π.δ. 120/2008 (ΦΕΚ Α΄182) «*Πειθαρχικό Δίκαιο Αστυνομικού Προσωπικού*», ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής :

΄Αρθρο 23. «1. ... 2. ... 3. ... 4. ΄Οποιος καταγγέλλει αστυνομικό δικαιούται να πληροφορείται ύστερα από αίτησή του το αποτέλεσμα της καταγγελίας του.»

΄Αρθρο 29 « 1. Οι διοικητικές εξετάσεις περατούνται με τη σύνταξη πορίσματος από τον διενεργήσαντα που περιλαμβάνει ιδίως, τον τόπο και τον χρόνο σύνταξης, το βαθμό, το ονοματεπώνυμο και την ιδιότητα του συντάκτη, τη διαταγή και τις σχετικές διατάξεις με τις οποίες διενεργήθηκε η εξέταση, τα αποδεικτικά μέσα, χωρίς να εξειδικεύεται το περιεχόμενο αυτών εκτός αν αυτό κρίνεται αναγκαίο και το συμπέρασμα. Στο συμπέρασμα αναφέρεται η κρίση του συντάκτη για το αν διαπράχθηκε ή όχι πειθαρχικό παράπτωμα και ποιο για τις περιπτώσεις της Ε.Δ.Ε. της παρ. 1 του άρθρου 26 και της Π.Δ.Ε. ή για το αντικείμενο της Ε.Δ.Ε. που η διαταγή διενέργειές της δεν συνιστά άσκηση πειθαρχικής δίωξης ή της Π.Δ.Ε. για τις περιπτώσεις των εδαφ. β΄και γ΄της παρ. 1

του άρθρου 24. Σε περίπτωση που προκύπτει πειθαρχική ευθύνη, το πόρισμα περιλαμβάνει με σαφήνεια και ακρίβεια τα στοιχεία του πειθαρχικού παραπτώματος, τις διατάξεις που το προβλέπουν καθώς και τα στοιχεία του υπαιτίου....»

Άρθρο 31. «Αρμόδιοι να αποφασίσουν για τις διοικητικές εξετάσεις 1. ...2. 3....4. Ο Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας μπορεί για τις Ε.Δ.Ε. της παραγράφου 1 του άρθρου 26, εφόσον τα αρμόδια κατά τα εδαφ. δ΄και ε΄ της παραγράφου 1 πειθαρχικά όργανα έκριναν μη παραπεμπτέο τον εγκαλούμενο στο πειθαρχικό συμβούλιο και ή έθεσαν την υπόθεση στο αρχείο ή επέβαλαν κατώτερο πειθαρχική ποινή και δεν έχει παρέλθει τρίμηνο από τη λήψη της σχετικής απόφασης, να διατάσσει την υποβολή της σχετικής δικογραφίας στον ίδιο προκειμένου να κρίνει εξ υπαρχής την υπόθεση σύμφωνα με το άρθρο 39....»...

Άρθρο 32 «1. Για τα πορίσματα των διοικητικών εξετάσεων γνωματεύουν τα ιεραρχικά προϊστάμενα όργανα αυτού που ενήργησε την εξέταση μέχρι του αρμόδιου να αποφασίσει. Η γνωμάτευση ενσωματώνεται στο πόρισμα και σε περίπτωση διαφωνίας αιτιολογείται....»

Άρθρο 54 «1. Οι τελεσίδικες πειθαρχικές αποφάσεις είναι υποχρεωτικές για τη διοίκηση τα δε αρμόδια κατά περίπτωση όργανα υποχρεούνται, μέσα σε προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την περιέλευση των αποφάσεων στην Υπηρεσία τους, να εκδίδουν τις αναγκαίες διοικητικές πράξεις για την εκτέλεσή τους.... 8. Οι πειθαρχικές αποφάσεις και το περιεχόμενό τους αποτελούν υπηρεσιακό απόρρητο και δεν επιτρέπεται να λαμβάνουν γνώση τρίτα πρόσωπα, εκτός αν το προβλέπει ειδικά ο νόμος».

ΙΙΙ. ΕΡΜΗΝΕΙΑ -ΥΠΑΓΩΓΗ

1. Η προστασία της ιδιωτικής ζωής φυσικού προσώπου ρυθμίζεται αποκλειστικά από τις διατάξεις του Συντάγματος (άρθρα 9,9^{A}) και τις ειδικότερες διατάξεις του ν. 2472/1997, όπως αυτές κωδικοποιήθηκαν με τις διατάξεις του π.δ.28/2015. Με τις διατάξεις αυτές, που αποτελούν στην ουσία μεταφορά των διατάξεων της Οδηγίας 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24-10-95 «για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία

των δεδομένων αυτών» (ΕΕ L 281/23-11-95 σ. 31), θεσπίστηκαν οι προϋποθέσεις επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, προς διασφάλιση της προστασίας των θεμελιωδών ατομικών δικαιωμάτων, και ιδίως της ιδιωτικής ζωής, που προβλέπεται επίσης στο άρθρο 8 της, κυρωθείσας, με το ν.δ. 53/1974 (Α΄256)) και έχουσας υπερνομοθετική ισχύ (άρθρ. 28 παρ. 1 του Συντάγματος), Ευρωπαϊκής Συμβάσεως Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, αλλά και στις γενικές αρχές του Κοινοτικού Δικαίου (Γνωμ. ΝΣΚ 8/2001,116/2015).

Ειδικότερα, με τις διατάξεις του Ν. 2472/1997, όπως αυτές περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων, δημιουργήθηκε ένα ισχυρό νομικό πλαίσιο, το οποίο αποβλέπει στην προστασία του δικαιώματος της προσωπικότητας που κατοχυρώνεται ευθέως με το άρθρο 9α του (αναθεωρηθέντος το έτος 2001 με το Ψήφισμα της 6ης Απριλίου 2001 της Αναθεωρητικής Βουλής) Συντάγματος και στη διασφάλιση του δικαιώματος κάθε ανθρώπου για σεβασμό και προστασία της αξίας του, καθώς και του δικαιώματος για το απαραβίαστο της ιδιωτικής του ζωής (δικαίωμα «στην πληροφοριακή αυτοδιάθεση»). Το αμυντικό αυτό δικαίωμα απαγορεύει τη χρήση προσωπικών δεδομένων, η οποία (χρήση) θεωρείται επιτρεπόμενη μόνο με τους όρους και στο πλαίσιο, το οποίο καθορίζεται από το νόμο αυτό και υπό τον διασφαλιστικό έλεγχο της ανεξάρτητης Αρχής Προοτασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. (Γνωμ. ΝΣΚ 116/2015).

2. α. Κατ' άρθρο 2 του ν. 2472/1997, δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα είναι οι πτυχές της προσωπικότητας φυσικού προσώπου, το οποίο μπορεί να προσδιορισθεί ατομικά, τα οποία υφίστανται ή πρόκειται να υποστούν επεξεργασία, μεταξύ δε των στοιχείων αυτών περιλαμβάνονται τα στοιχεία αναγνώρισης του φυσικού προσώπου, όπως επίσημα στοιχεία ληξιαρχείου, στοιχεία ταυτότητας, διεύθυνση κατοικίας κλπ. Τα στοιχεία αυτά αποτελούν τα «απλά» προσωπικά δεδομένα, διαφοροποιούμενα από τα «ευαίσθητα» προσωπικά δεδομένα του εδαφίου β' του άρθρου 2, του ίδιου νόμου, δηλαδή τα δεδομένα που αφορούν τη φυλετική ή εθνική προέλευση, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, τη συμμετοχή σε ένωση, σωματείο ή συνδικαλιστική οργάνωση, την υγεία, την κοινωνική πρόνοια και την ερωτική ζωή, καθώς και όσα

έχουν σχέση με ποινικές διώξεις ή καταδίκες.(Γνωμ. Ολομ. ΝΣΚ 116,2015,19/2009, 143/2009,116/2015).

β. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, κατά τον ορισμό και τις ανωτέρω υποδιαιρέσεις τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του νόμου αυτού, σε απλά και ευαίσθητα δεδομένα, κατοχυρώνονται με γενικό απαγορευτικό κανόνα από κάθε επεξεργασία τους (από κρατικά όργανα ή ιδιώτες, γενικώς), όπως αυτή ορίζεται στον ως άνω νόμο και ως διαβίβασή τους, υπό την μορφή χορηγήσεως σχετικού αντιγράφου ή ανακοινώσεως σε τρίτους. Ο γενικός αυτός απαγορευτικός κανόνας, ναι μεν, δεν εξικνείται μέχρι της πλήρους απαγορεύσεως της επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων, πλην όμως, κάμπτεται μόνο στις προβλεπόμενες από το νόμο εξαιρέσεις. Με αυτές εξισορροπείται το σχετικό δικαίωμα κατοχυρώσεως των προσωπικών δεδομένων με άλλα, συνταγματικώς κατοχυρωμένα, δικαιώματα και διευκολύνεται ή άσκηση και των δικαιωμάτων αυτών (όπως της πληροφορήσεως), ως παρέκκλιση όμως του ως άνω γενικού απαγορευτικού κανόνα. Η παρέκκλιση αυτή, καθίσταται επιτρεπτή σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 2472/1997, με τις οποίες καθιερώνονται, ως θεμελιώδεις προϋποθέσεις, οι γενικές αρχές που διέπουν την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, μεταξύ των οποίων του σκοπού της επεξεργασίας, της προσφορότητας και αναγκαιότητας αυτής, σε σχέση με τον σκοπό της και της αναλογικότητας κατά το άρθρο 25 του Συντάγματος (ΣτΕ 1616/2012, 2254/2005 (7μ.), 2280/200, ΝΣΚ116/2015, 159/2014, Ολ.ΝΣΚ 63/2008, ΑΠ (ποιν.) 499/2013, Α.Π.Δ.Π.Χ. 73/2013, 53/2010 κ.ά.).

γ. Σημειωτέον δε ότι, και όπως παγίως έχει κριθεί από την αρμόδια Αρχή που έχει συσταθεί με το άρθρο 2 στοιχ. ιβ' του Ν. 2472/1997, οι όροι και οι προϋποθέσεις της νομιμότητας επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που προβλέπονται στο προεκτεθέν άρθρο 7 παρ. 2 στοιχ. γ' του ίδιου νόμου, (το οποίο ορίζει ότι είναι επιτρεπτή η επεξεργασία όταν αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο, ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου), εφαρμόζονται κατά μείζονα λόγο και στην επεξεργασία απλών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (βλ. αποφάσεις της εν λόγω Αρχής, με αριθμ. 10/2009,

2/2009, 1/2009, 38/2006, 25/2006, 75/2005, 9/2005, 8/2005, 61/2003, 8/2003, 83./2001, 75/2001, 27/2001 κ.α).

δ. Εξάλλου, κατά την ως άνω διάταξη του στοιχ. ε ' της παρ. 2 του άρθρου 5 του ανωτέρω νόμου (που, αφορά τα απλά προσωπικά δεδομένα), είναι επίσης επιτρεπτή η επεξεργασία τους, έστω και χωρίς τη συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων αυτών, αν η επεξεργασία αυτή είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δεν θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών. Ειδικώς, όσον αφορά την παρέκκλιση της περ. ε', ο ενδιαφερόμενος τρίτος πρέπει, με αίτησή του, να επικαλείται και να αποδεικνύει ότι τα ζητούμενα στοιχεία είναι απολύτως αναγκαία και πρόσφορα για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματός του ενώπιον δικαστηρίου ή δικαιοδοτικής αρχής και μάλιστα, προκειμένου να καταστεί δυνατή η εκτίμηση της αναγκαιότητας και προσφορότητας της επεξεργασίας και το μη εφικτό της ικανοποιήσεως του σκοπού της με, άλλα, ηπιότερα, μέσα (απόφ. 17/2004 της Α.Π.Δ.Π.Χ., ΕφΘεσ 733/2009, ΣτΕ 2683/2010, ΝΣΚ 159/2014). Σ' αυτή την περίπτωση, η επεξεργασία είναι επιτρεπτή και χωρίς την συγκατάθεση του υποκειμένου ή και παρά τις αντιρρήσεις του (ΝΣΚ 150/2012, ΣτΕ 2683/2010, ΕφΘεσ. 733/2009, Απόφαση 17/2004 της Α.Π.Δ.Π.Χ.). Ωστόσο, και στην περίπτωση αυτή για να είναι νόμιμη η επεξεργασία θα πρέπει να διενεργείται για τον σκοπό για τη θεραπεία του οποίου αποσκοπεί και όχι για άλλο σκοπό, για τον οποίο δεν είχε ζητηθεί (ΣτΕ 2254/2005 επταμ., 3908/2004 επταμ., 94/2003 επταμ.).

ε. Τέλος, κατά τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 11 του Ν. 2472/1997 και των άρθρων 3 και 5 της κανονιστικής πράξης 1/1999 της Αρχής (ΦΕΚ 555 τ. Β') για κάθε ανακοίνωση προσωπικών δεδομένων (απλών ή ευαίσθητων) σε τρίτο, επιβάλλεται προηγούμενη ενημέρωση του υποκειμένου του, ενώ η εν λόγω υποχρέωση υφίσταται ακόμη και στις περιπτώσεις που, κατά την ανωτέρω διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 του Ν. 2472/1997, δεν απαιτείται για την ανακοίνωση (ή την καθ' οιονδήποτε τρόπο επεξεργασία) των συγκεκριμένων δεδομένων, η

συγκατάθεση του υποκειμένου αυτών (Γνωμ. Ολομ. ΝΣΚ 116/2015, 19/2009, αποφ. Αρχής Προστ. Δεδ. Προσ. Χαρακτ. 10/2009, ΣτΕ 2252/2005 3154/2008, 2683/2010).

3.α. Το δικαίωμα γνώσεως των διοικητικών εγγράφων και πληροφορήσεως εκ μέρους της Διοικήσεως κατοχυρώνεται συνταγματικώς (άρθρα 5, 5Α παρ.1 και 10 παρ.3) και αποσκοπεί στη διασφάλιση των αρχών της δημοσιότητας και διαφάνειας οι οποίες πρέπει να διέπουν την δράση της Διοικήσεως. (βλ. Κ-. Χρυσόγονου: Ατομικά και Κοινωνικά Δικαιώματα σελ. 341 επομ.) Ν. Παπαδοπούλου: Το Δικαίωμα Γνώσης των Διοικητικών Εγγράφων ΔιΔικ6 (1996) σελ. 1363).

β. Ως ενδιαφερόμενος για να λάβει γνώση των διοικητικών εγγράφων νοείται το πρόσωπο εκείνο, το οποίο δικαιολογεί εύλογο ενδιαφέρον. Ως τέτοιο δε δεν θεωρείται το ενδιαφέρον κάθε πολίτη για την εύρυθμη άσκηση των γενικών καθηκόντων της Υπηρεσίας και την τήρηση των νόμων, αλλά εκείνο το οποίο προκύπτει, κατά τρόπο αντικειμενικό από την ύπαρξη μιας συγκεκριμένης προσωπικής εννόμου σχέσεως συνδεομένης με το περιεχόμενο των διοικητικών στοιχείων, στα οποία ζητείται η πρόσβαση (βλ. Σ.τ.Ε 3130/2000 και 1214/2000 ΔιΔικ 13 σελ. 110 και 1200 αντίστοιχα, όπου ερμηνεύεται η προϊσχύσασα διάταξη του άρθρου 16 του Ν. 1599/86 που παρείχε δικαίωμα προσβάσεως στα διοικητικά έγγραφα σε κάθε πολίτη και Γνωμ. Ν.Σ.Κ 727/2001 (Ολομ..) και 130/2000, 92/2005, 326/2005, 117/2006 κ.λ.π.). Για να κριθεί δε ότι συντρέχει η προϋπόθεση αυτή του ευλόγου ενδιαφέροντος θα πρέπει στη σχετική αίτηση του ενδιαφερομένου να προσδιορίζονται συγκεκριμένα διοικητικά έγγραφα στα οποία ζητείται η πρόσβαση και πραγματικά περιστατικά που συνδέουν αυτά με συγκεκριμένη προσωπική έννομη σχέση του.

γ. Εξάλλου, γίνεται δεκτό ότι , με την διάταξη του άρθρου 10 του Συντάγματος δεν επιβάλλεται στη Διοίκηση, χωρίς άλλη, ειδική περί τούτου, διάταξη νόμου, η υποχρέωση να εκδίδει εκτελεστές διοικητικές πράξεις κατά την απάντηση που οφείλει να παρέχει στις αναφορές των ενδιαφερομένων (ΣτΕ 1673/2009, 333/2007, 1214/2000), ούτε να χορηγεί άνευ ετέρου αντίγραφα εγγράφων ή να επιτρέπει την με άλλο τρόπο πρόσβαση στα διοικητικά στοιχεία

(ΣτΕ 1590/2012). Με αυτή επιβάλλεται στη Διοίκηση η υποχρέωση να απαντά αιτιολογημένα στις αναφορές των ενδιαφερομένων (ΣτΕ 1590/2012, 333/2007, 1214/2000 και Γνωμ. ΝΣΚ 312/2013).

4. Για τη χορήγηση συνεπώς, αντιγράφων των αιτουμένων εγγράφων εφαρμοστέες τυγχάνουν αρχικά οι διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999 και εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση απαγορεύσεως κατ' άρθρο 5 παρ. 3 του Ν. 2690/1999, χωρεί εφαρμογή των διατάξεων του Ν.2472/1997 (ήδη άρθρα 1 και 21 επομ. του π.δ.28/2015) και ικανοποίηση ή μη του αιτήματος αναλόγως της συνδρομής ή όχι των τασσομένων σ' αυτές προϋποθέσεων (Πρβλ. Γνωμ. Ολ ΝΣΚ 63/2008 και Ατομ. Γνωμ. ΝΣΚ 396/2011).

5.α. Ο καταγγέλλων αστυνομικό υπάλληλο δικαιούται, ύστερα από αίτησή του και χωρίς να προβάλλει έννομο συμφέρον, να πληροφορηθεί το αποτέλεσμα της καταγγελίας του, ήτοι το είδος της διοικητικής εξέτασης και το αποτέλεσμα αυτής, ως προς τη διαπίστωση ή μη πειθαρχικής ευθύνης αστυνομικού, καθώς και την τυχόν επιβληθείσα πειθαρχική ποινή-ανώτερη ή κατώτερη, όχι όμως το είδος (απόταξη, αργία και διάρκεια αυτής, πρόστιμο και το ύψος του) και το αιτιολογικό αυτής, λόγω του ειδικώς προβλεπομένου απορρήτου (άρθρο 54 παρ. 8 του π.δ.120/2008). Η απάντηση της Υπηρεσίας θα πρέπει να είναι πλήρης, αιτιολογημένη και ουσιαστική, ώστε να απεικονίζεται η σχηματισθείσα άποψή της επί των συγκεκριμένων πραγματικών περιστατικών, χωρίς όμως να παραβιάζονται οι ρυθμίσεις του ν. 2472/1997 από τη γνωστοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (απλών ή και ευαίσθητων).

β. Από τις ίδιες ως άνω ρυθμίσεις δεν προκύπτει δικαίωμα πρόσβασης (γνώση ή χορήγηση αντιγράφου) στο πόρισμα της διοικητικής εξέτασης, στο οποίο, ως εκ της φύσεως των στοιχείων που καταγράφονται σ' αυτό, με βάση τις ρυθμίσεις του άρθρου 29 του Π.Δ. 120/2008, αναφέρονται δεδομένα (απλά ή και ευαίσθητα) των καταγγελλόμενων αστυνομικών (π.χ. τυχόν τραυματισμός αστυνομικού και κατάσταση της υγείας του, τυχόν προηγούμενη συμπεριφορά του, τυχόν σχηματισθείσα ποινική δικογραφία και τυχόν ασκηθείσα ποινική δίωξη, εκτίμηση-αξιολόγηση του ανακριτικού υλικού από τον ενεργούντα, προτάσεις για πειθαρχικό ή μη έλεγχο, προτεινόμενη πειθαρχική ποινή και αιτιολογικό αυτής,

γνώμη προϊστάμενου ενεργήσαντος τη διοικητική εξέταση, απόφαση αρμόδιου αποφασιστικού οργάνου).

Η διοικητική ανάκριση περαιώνεται με τη σύνταξη του πορίσματος από τον ενεργούντα τη διοικητική εξέταση αξιωματικό. Το πόρισμα όμως δεν δεσμεύει το αρμόδιο αποφασιστικό πειθαρχικό όργανο που εκδικάζει την υπόθεση (άρθρα 31 παρ. 1-3 και 39 Π.Δ. 120/2008), το οποίο, όπως και οι ενδιάμεσα γνωματεύοντες (άρθρο 32), μπορούν να επιστρέψουν την πειθαρχική δικογραφία για συμπλήρωση (άρθρο 31 παρ. 5), εφόσον επισημάνουν συγκεκριμένες ελλείψεις (τυπικές ή ουσιαστικές). Συνακόλουθα, αποτέλεσμα της διοικητικής εξέτασης (συνεπώς και της καταγγελίας) συνιστά η απόφαση του αρμοδίου αποφασιστικού οργάνου, μονομελούς (άρθρα 31 παρ. 1-3 και 39 Π.Δ. 120/2008) ή συλλογικού (άρθρα 34 και 45), εφόσον η υπόθεση παραπεμφθεί στο τελευταίο για εκδίκαση.

γ. Επιπροσθέτως και δεδομένου ότι κατά την διάταξη του άρθρου 30 παρ. 1 του Π.Δ. 120/2008 το πόρισμα είναι έγγραφο της πειθαρχικής δικογραφίας πρέπει και γι' αυτό να έχουν εφαρμογή (ως προς την πρόσβαση) οι διατάξεις του ν. 2472/1997, όπως κατά τα ως άνω κωδικοποιηθείσες, ισχύουν σήμερα. Συνακόλουθα το δικαίωμα του καταγγέλλοντος να πληροφορηθεί το αποτέλεσμα της καταγγελίας του δεν αφορά και στην πρόσβαση στο πόρισμα της τυχόν διενεργηθείσας διοικητικής εξέτασης (Π.Δ.Ε. ή Ε.Δ.Ε.), η οποία, πάντως, θα είναι δυνατή, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 1,24,25 του π.δ.28/2015 (άρθρο 5 ν. 2690/1999,όπως ίσχυε και άρθρα 5, 7 του ν. 2472/1997, όπως ίσχυαν), σε κάθε δε περίπτωση θα πρέπει να προηγείται η ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων, για την τυχόν άσκηση από αυτόν των προβλεπομένων από το άρθρο 29 του π.δ. 28/2015 (13 του ν. 2472/1997) δικαιωμάτων του.

IV. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ενόψει των προεκτεθέντων, το Δ' Τμήμα του Ν.Σ.Κ. γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι:

Το κατά τις διατάξεις του άρθρου 23 παρ. 4 του π.δ. 120/2008 «Πειθαρχικό Δίκαιο Αστυνομικού Προσωπικού» δικαίωμα πληροφόρησης του καταγγέλλοντος αστυνομικό για το αποτέλεσμα της καταγγελίας του, δεν αφορά και στην πρόσβασή του στο πόρισμα της τυχόν διενεργηθείσας διοικητικής εξέτασης (Π.Δ.Ε. ή Ε.Δ.Ε.), η

οποία, πάντως, θα είναι δυνατή, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των διατάξεων των άρθρων 1, 24 και 25 του π.δ.28/2015 (άρθρο 5 ν. 2690/1999,όπως ίσχυε και άρθρα 5, 7 του ν. 2472/1997, όπως ίσχυαν), σε κάθε δε περίπτωση θα πρέπει να προηγείται η ενημέρωση του υποκειμένου των δεδομένων, για την τυχόν άσκηση από αυτόν των προβλεπομένων από το άρθρο 29 του π.δ. 28/2015 (13 του ν. 2472/1997) δικαιωμάτων του.

Θ Ε Ω Ρ Η Θ Η Κ Ε

Αθήνα, 16 - 11 - 2015

Η Πρόεδρος του Τμήματος	**Ο Εισηγητής**
ΧΡΥΣΑΦΟΥΛΑ Α. ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ	**ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ ΙΓΝ ΗΛΙΑΔΕΛΗΣ**
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΝΣΚ	**ΠΑΡΕΔΡΟΣ ΝΣΚ**